

Efterhaanden som Debatten nu er skredet frem, er man dog begyndt at gøre nogle Indrømmelser. Saaledes har den ærede Ordfører for Venstre (I. A. Hansen) i Gaar dog erkendt, at der vel havde været Ord og Resolutioner, men Handling havde der ikke været noget af, tilføjede det ærede Medlem, og han sluttede sig i den Henseende til, hvad et æret Medlem af hans Parti Hr. Nørskov udtalte, idet han citerede en Udtalelse af en æret Landstingsmand, der skulde bevise, at Socialdemokraterne i Tyskland intet havde gjort.

Jeg tror, det har nogen Interesse i den korte Tale, jeg vil holde — jeg forudskikker denne Bemærkning for ikke at binde de ærede Medlemmer for stærkt —, at man vil være i Stand til at paavise, at Udtalelser, der er faldet fra Socialdemokrater i andre Lande, virkelig godtgør, at Socialdemokratiet satte al dets Magt ind paa at forhindre Krigen. Jeg vil derfor tillade mig ganske kort, og jeg haaber, at Formanden vil billige mit Ønske, at citere Udtalelser fra tre Lejze: Tyskland, England og Frankrig. Det tyske Arbejderparti udtalte i Juli 1914: „Tysklands Proletariat retter i Menneskehedens og Civilisationens Navn sin flammende Protest mod Krigsophidsernes forbryderske Intriger. Det fordrer bestemt af den tyske Regering, at den bruger sin Indflydelse paa den østrigske Regering til Fredens Bevarelse, og at den, hvis den afskyvækkende Krig ikke kan forhindres, paa ingen Maade blander sig i Konflikten.“ Det var det tyske Indlæg. Det engelske Arbejderparti henvender sig til Arbejderne med en Udtalelse af følgende Art: „Proklamer, at for eder er Plyndringens og Slagtningens Tid forbi! Send Budskab om Fred og Broderskab til eders Kammerater, som ejer mindre Frihed. Ned med den brutale Styrkes Herredømme! Frem for Folkets fredelige Selvstyre!“ I det franske Arbejderpartis Manifest forekommer blandt andet Udtalelse om Afholdelse af „Massemøder for Freden“, og med Henvisning til det internationale Bureaus Møde, der skulde afholdes i Bryssel den 9. August — hvilket naturligvis blev forhindret ved Krigen —, siges der: „I denne Aktion“ — altsaa Protesten imod Krigen — „skal vi med hele vor Energi kæmpe mod den afskyvækkende Forbrydelse, som truer Verden.“

Hvis man nu vil mene, at dette kun er Ord og ikke Handling, skal jeg oplyse, at der blev afholdt en Mængde Møder i den korte Tid, hvor der var Mulighed derfor, men hvor ganske vist Krigen havde hurtigere Gang end et hvilket som helst Forsøg paa at hindre den. En Mobilisering af Arbejdernes

Modstand udover Manifest og almindelige Møder vilde ikke have været mulig, lige saa lidt som det, de ærede Talere her peger paa: at Arbejderne skulde have gjort Generalstrejke, vilde have været muligt, eftersom Krigen løb forud for Generalstrejken, og Generalstrejke overhovedet aldrig havde været vedtaget ved nogen international Kongres. For øvrigt anser jeg det ikke for umuligt, at de Herrer godt ved Lejlighed kan faa den Fornøjelse at se en Generalstrejke mod Krigen etableret, i hvert Fald har Krigen belært Arbejderne om, at de Magtforsøg, der maa anvendes for at hindre Forbrydelsen, ikke kan indskrænke sig til, hvad der hidtil er sket; men derom maa det internationale Proletariat selv tage Bestemmelse.

For at vise, at disse Tyskere, som det ærede Medlem Hr. Nørskov siger ikke gjorde noget som helst for at modvirke Krigen, dog har været paa deres Plads, skal jeg fremhæve, hvad van der Velde, Belgiens senere Minister, Manden, der repræsenterer det haardest ramte Land under Krigen, udtalte til amerikanske Journalister i September 1914: „Af vort ganske Hjerte giver vi vore tyske Partifæller det Vidnesbyrd, at de i deres Bestræbelser for at opretholde Freden har gjort deres Pligt, deres fulde Pligt, ja mere end deres Pligt bød dem.“ Disse Ord synes mig veltalende nok, og de vidner i hvert Fald om, at man fra forskellige Sider i den civiliserede Verden har gjort, hvad gøres kunde, for at modvirke Krigen, og da navnlig, at det tyske Arbejderparti ikke laa uvirksomt, men baade i Ord og i de Handlinger, der stod til Raadighed, prøvede paa at hindre den saakaldte „afskyvækkende Forbrydelse“, en Betegnelse, man med fuld Ret til alle Tider kan give Krigen, men navnlig den nu afsluttede Krig. Nu har man med Henblik paa det, der altsaa er Socialdemokraternes Opfattelse af, hvad der skal stilles op mod Forbrydelsen, fra en Side, jeg tror det var det ærede Medlem Hr. Pürschel, sagt, at det var et Paradedorslag, og man kunde ikke tænke sig, det var ment alvorligt. Nuvel: i 1909 stillede vi et lignende Forslag og mente det i Sandhed alvorligt, og mindre Alvor i 1922, end der var i 1909, kan ikke tænkes. Den højtærede Minister har om vort Forslag brugt et andet Udtryk, der ikke lyder fuldt saa nedsettende men dog alligevel skyder det til Side, idet han siger, at han betragter det som Fantasteri at ville afvæbne. Maa jeg hertil sige, at jeg kender kun eet Fantasteri med Henblik paa de Tider, Verden maa gaa i Møde, hvis Kulturen skal leve, hvis ikke Europa